

AAN Nederlandse Unie van Optiekbedrijven

DATUM 8 april 2009

ONS KENMERK z2008-01222

CONTACTPERSOON

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

ONDERWERP m1375305 Protocol waarschuwingsregister
winkelcriminaliteit optiekbranche
definitief besluit tot rechtmatig verklaring

Geachte ,

1 Inleiding

Op 3 oktober 2008 deed de Nederlandse Unie van Optiekbedrijven (NUVO) bij het College bescherming persoonsgegevens (CBP) melding van een verwerking van persoonsgegevens (m1375305). Voorts heeft NUVO het 'Protocol waarschuwingsregister winkelcriminaliteit' (het protocol) aan het CBP ter beoordeling voorgelegd. De melding is geregistreerd onder bovenstaand meldingsnummer.

Naar aanleiding van deze melding heeft het CBP een voorafgaand onderzoek ingesteld als bedoeld in artikel 31 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Dit onderzoek leidt tot een verklaring omtrent de rechtmatigheid van de verwerking.

Het voorafgaand onderzoek leidt tot een verklaring omtrent rechtmatigheid van de verwerking als bedoeld in artikel 32 Wbp. Op basis van het voorafgaand onderzoek heeft het CBP besloten de door NUVO gemelde verwerking van persoonsgegevens rechtmatig te verklaren. Daarbij is het volgende overwogen.

2 Procedure

Op 3 oktober 2008 deed de NUVO melding van de voorgenomen aanleg van een waarschuwingsregister winkelcriminaliteit. Hiertoe heeft NUVO een protocol opgesteld, die het CBP tevens op 3 oktober 2008 heeft ontvangen. Per brief van 23 oktober stelde het CBP een nader onderzoek in naar de verwerking. Per brief van 19 november 2008 stelde het CBP een aantal voorwaarden waaraan het protocol zou moeten voldoen teneinde een verklaring omtrent rechtmatigheid te kunnen verkrijgen. Bij brief van 11 december 2008 deed de NUVO het CBP een aangepast protocol toekomen. Per brief van 19 december 2008 heeft het CBP verzocht om het protocol nog op enkele punten aan te scherpen. Bij brief van 5 januari 2009 heeft het CBP een tweede aangepaste protocol van NUVO ontvangen.

Op 18 februari 2009 is het ontwerpbesluit van het CBP – met daarin het voornemen de verwerking rechtmatig te verklaren – gepubliceerd in Staatsourant 2009, nr. 2567. Gedurende de zes weken dat de onderliggende stukken van het ontwerpbesluit bij het CBP ter inzage lagen, zijn geen

zienswijzen ontvangen. Op grond daarvan zet het CBP het ontwerpbesluit om in een ongewijzigd definitief besluit.

3 Feiten

Noodzaak

Ondernemers in de optiekbranche krijgen regelmatig te maken met winkelcriminaliteit. Vaak worden diefstallen tijdens openingstijden gepleegd. Omdat deze diefstallen vaak op klaarlichte dag plaatsvinden, vallen deze diefstallen niet onder de inbraak en diefstalverzekering van de ondernemers, waardoor ze zelf voor de schade moeten opdraaien.

De NUVO heeft in eerste instantie overwogen om een beschrijving van het delict te verspreiden onder ondernemers. Hierbij zouden geen persoonsgegevens worden verwerkt. Deze optie heeft volgens NUVO onvoldoende preventieve werking. Het toevoegen van persoonsgegevens is noodzakelijk omdat ondernemers dan gericht bepaalde personen kunnen herkennen en in de gaten kunnen houden. Preventie wordt daarmee pas mogelijk.

De NUVO heeft daarom het voornemen om een waarschuwingsregister winkelcriminaliteit in te richten. Dit is een register van de NUVO waarbij waarschuwings-e-mails en faxen worden gestuurd naar deelnemende optiekbedrijven. Om deel te kunnen nemen aan het waarschuwingsregister dienen ondernemers lid te zijn van de NUVO. Persoonsgegevens worden verzameld aan de hand van de melding van de ondernemer en geverifieerd aan de hand van de aangifte tegen betrokkene.

Bij de afweging of persoonsgegevens al dan niet worden verzameld en verwerkt wordt rekening gehouden met verzachtende en verzwarende omstandigheden van het geval c.q. de persoon en de ernst van het incident.

Doeleinden

Het waarschuwingsregister kent vier doeleinden. Het eerste doel is om ontvangers te attenderen op concrete potentieel gevaarlijke situaties en incidenten of gevaarlijke personen. Het tweede doel is om ontvangers alert te houden op het voorkomen van incidenten en het beperken van schade. Het derde doel is om de informatievoorziening richting de politie te ondersteunen. Het laatste en vierde doel is het terugvinden van vermiste goederen.

Type gegevens

De naam van de betrokkene is niet altijd bekend. De naam van de betrokkene kan alleen worden verwerkt wanneer de ondernemer die bij de NUVO melding maakt van het delict, via schriftelijke stukken kan aantonen dat een gerechtelijke procedure tegen de betrokkene plaats zal vinden. Verder kunnen, indien bekend, uiterlijke kenmerken (zowel in de vorm van een omschrijving als beeldmateriaal, waaronder foto's en/of video's van beveiligingscamera's), leeftijdscategorie en spraak of accent van de betrokkene(n) worden verwerkt door de NUVO.

Criteria voor opname

Door de NUVO wordt, aan de hand van de volgende criteria, getoetst voordat een waarschuwing of oproep wordt gedaan. De persoon moet een incident hebben gepleegd, waarbij de melder een uitvoerige omschrijving kan geven van het incident. Er dient sprake te zijn van diefstal, beroving of een ander delict waarbij geweld wordt gebruikt.

Van een incident is of wordt bij de politie aangifte gedaan. Van een reeds gepleegd incident moet aangifte zijn gedaan bij de politie. De deelnemer stuurt dan het bewijs van de aangifte met de melding mee. Indien het noodzakelijk is dat de waarschuwing direct wordt verspreid, terwijl nog geen aangifte is gedaan, dan geldt dat na verspreiding alsnog aangifte moet worden gedaan bij de politie. Binnen 10 dagen na de aangifte stuurt de melder alsnog bewijs van de aangifte aan de verantwoordelijke.

Beveiliging

Het protocol bepaalt dat waarschuwingen waarin persoonsgegevens van betrokkenen verwerkt zijn, uitsluitend op het afgesloten gedeelte van de website van de NUVO (www.nuvo.nl) worden gepubliceerd. Alle deelnemers ontvangen een e-mailbericht waarin de waarschuwing wordt aangekondigd. Ondernemers ontvangen daarbij een link naar de betreffende waarschuwing. Persoonsgegevens zullen niet over een openbaar netwerk, zoals e-mail of fax worden verstuurd.

Alle persoonsgegevens die door de NUVO worden verzameld en verwerkt voor het waarschuwingsregister, zijn binnen de NUVO toegankelijk voor de personen die belast zijn met de verantwoordelijkheid voor en uitvoering van het waarschuwingsregister. De gegevens die verzameld en verwerkt worden in het kader van het waarschuwingsregister worden op de interne server van de NUVO opgeslagen in een map die uitsluitend toegankelijk is voor de geautoriseerde personen. Alle bestanden waarin verzamelde persoonsgegevens worden opgeslagen, zijn beveiligd met een wachtwoord dat alleen bij de geautoriseerde personen bekend is.

Rechten van de betrokkene

Indien de naam- en adresgegevens van de betrokkene wiens persoonsgegevens worden gebruikt bekend zijn, zal de betrokkene schriftelijk van de verwerking, waaronder opname op een zwarte lijst, op de hoogte worden gebracht. Verantwoordelijke kan hiervan afwijken in het belang van hetgeen wordt genoemd in artikel 43b Wet Bescherming Persoonsgegevens, de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten of als informeren anderszins niet mogelijk is.

Betrokkenen hebben het recht op inzage in, het recht van verbetering, aanvulling, verwijdering en afscherming van over hem verwerkte persoonsgegevens, conform artikel 35 en 36 van de Wbp.

Betrokkenen hebben conform artikel 40 WBP het recht zich te verzetten tegen opname van zijn persoonsgegevens in het waarschuwingsregister. Een dergelijk verzoek zal onder andere worden gehonoreerd wanneer sprake is van bijzondere persoonlijke omstandigheden die zich in alle redelijkheid verzetten tegen opname in het waarschuwingsregister.

Indien betrokkenen gebruik maken van één van de in dit artikel genoemde rechten, ontvangt hij binnen 4 weken na het indienen van zijn verzoek een schriftelijke reactie.

Weigering van een verzoek tot inzage in de verzamelde en verwerkte persoonsgegevens kan uitsluitend plaatsvinden op basis van een van de in artikel 43 Wet Bescherming Persoonsgegevens genoemde redenen. De (geheel of gedeeltelijke) weigering van een verzoek tot inzage, correctie, aanvulling, verwijdering of inzage van persoonsgegevens zal altijd met redenen omkleed zijn.

Passende en specifieke waarborgen (toezicht, klachtenregeling en omstandigheden)

De NUVO zal jaarlijks, of zoveel eerder als noodzakelijk is, door middel van een steekproef onder de deelnemers aan het protocol, controleren of de het protocol wordt nageleefd. Deze toetsing vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de NUVO.

Elke betrokkene heeft het recht bij de door verantwoordelijke ingestelde onafhankelijke Klachtencommissie Waarschuwingsregister Optiekbranche een klacht in te dienen tegen een beslissing op verzoeken om inzage, verbetering, aanvulling, verwijdering en afscherming als bedoeld en tegen een beslissing naar aanleiding van de aantekening van verzet, alsmede tegen de wijze waarop de verantwoordelijke, de beheerder of de bewerker de in dit reglement opgenomen regels uitvoert.

4 Beoordeling verwerking

Noodzaak

De NUVO dient de noodzaak van de verwerking voldoende aannemelijk te maken en af te wegen tegen de inbreuk daarvan op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen (artikel 8 sub f Wbp) omdat de beoogde verwerking grote consequenties kan hebben voor betrokkenen. De NUVO heeft aan deze voorwaarde voldaan.

De NUVO heeft bij het voornemen om een waarschuwingsregister winkelcriminaliteit op te richten een belangenafweging gemaakt. Ondernemers in de optiekbranche krijgen regelmatig te maken met winkelcriminaliteit. In veel gevallen moeten de ondernemers zelf de schade compenseren.

De NUVO heeft in eerste instantie overwogen om alleen een beschrijving van het delict te verspreiden onder ondernemers, zonder persoonsgegevens. Deze optie heeft volgens NUVO onvoldoende preventieve werking. Het toevoegen van persoonsgegevens is noodzakelijk omdat ondernemers dan gericht bepaalde personen kunnen herkennen en in de gaten kunnen houden. Preventie wordt daarmee pas mogelijk. Hiermee voldoet het protocol aan het subsidiariteitsvereiste. Het waarschuwingsregister winkelcriminaliteit kan tevens worden aangemerkt als proportioneel omdat er slechts persoonsgegevens worden verwerkt van personen die waarschijnlijk een delict hebben gepleegd waar aangifte van is, of in geval van urgentie, zal worden gedaan bij de politie.

Naast een algemene proportionaliteitsafweging schrijft het protocol voor dat individuele belangen van de betrokkene altijd zullen worden meegewogen of en, zo ja, welke persoonsgegevens zullen worden geregistreerd.

Type gegevens, doeleinden en objectieve criteria

Volgens het protocol kan de naam van de betrokkene worden verwerkt indien de melder schriftelijk kan aantonen dat een gerechtelijke procedure tegen de betrokkene plaats zal vinden. Ook kunnen volgens het protocol uiterlijke kenmerken worden verwerkt. Het protocol bevat vier specifiek genoemde doeleinden. Deze gegevensverwerking voldoet aan de eisen die artikel 11 lid 1 Wbp stelt en de doeleinden zijn welbepaald en uitdrukkelijk omschreven in de zin van artikel 7 Wbp.

Voor plaatsing in het waarschuwingsregister gelden specifieke, objectieve criteria. Zwaarwegend is de voorwaarde dat van het voorval aangifte is of wordt gemaakt bij de politie. De deelnemer dient het bewijs van de aangifte met de melding mee te sturen. Als het noodzakelijk is dat de waarschuwing direct wordt verspreid, terwijl nog geen aangifte is gedaan, dan geldt dat na verspreiding alsnog aangifte moet worden gedaan bij de politie. Binnen tien dagen na de melding dient de melder alsnog bewijs van de aangifte aan de verantwoordelijke te sturen.

Beveiliging

In het kader van de beveiliging van de persoonsgegevens is het van belang dat er technische en organisatorische maatregelen zijn genomen (artikel 13 Wbp). De persoonsgegevens van betrokkenen worden uitsluitend op een afgesloten gedeelte van de website van de NUVO gepubliceerd. Geen persoonsgegevens zullen over een openbaar netwerk, zoals e-mail of fax worden verstuurd.

Binnen de NUVO zijn persoonsgegevens die worden verzameld en verwerkt voor het waarschuwingsregister slechts toegankelijk voor personen die belast zijn met de verantwoordelijkheid voor en de uitvoering van het waarschuwingsregister. De bestanden zullen worden beveiligd met een wachtwoord. Het protocol bevat technische en organisatorische maatregelen die voldoende zijn voor de rechtmatigheid van deze gegevensverwerking.

Rechten betrokkenen

Het protocol bevat een uitwerking van de zogenoemde rechten van de betrokkene (het inzage-recht (artikel 35 Wbp), het recht op correctie, aanvulling verwijdering of afscherming van persoonsgegevens (artikel 36 Wbp) en het relatief recht van verzet (artikel 40 Wbp). Betrokkenen worden schriftelijk geïnformeerd bij opname in het waarschuwingsregister winkelcriminaliteit. Ten aanzien van de transparantie heeft de NUVO aangegeven het protocol op het openbare gedeelte van hun website geplaatst wordt en op verzoek toe te sturen aan betrokkenen.

Passende en specifieke waarborgen (Toezicht, klachtenprocedure en omstandigheden)

Het waarschuwingsregister winkelcriminaliteit betreft de gegevensverwerking van strafrechtelijke gegevens en gegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag ten behoeve van derden. Het begrip 'strafrechtelijke gegevens' heeft zowel betrekking op veroordelingen als ook op min of meer gegronde verdenkingen van strafrechtelijk gedrag. Een dergelijke verwerking is verboden, tenzij passende en specifieke waarborgen worden getroffen en het CBP een verklaring van rechtmatigheid heeft afgegeven (artikelen 16, 22 lid 4 sub c jo 31 lid 1 sub c Wbp). Het aangepaste protocol van 5 januari 2009 bevat de volgende waarborgen:

1. Volgens het aangepaste protocol zal jaarlijks, of zoveel eerder als noodzakelijk is, een steekproef onder deelnemers van het protocol gehouden worden. Door middel van deze steekproef wordt gecontroleerd of het protocol wordt nageleefd;
2. In het protocol is een klachtenprocedure opgenomen dat betrokkenen in staat stelt om op een laagdrempelige wijze zijn of haar klacht in te dienen en onafhankelijk te laten beoordelen. Behalve deze klachtenprocedure heeft de NUVO in zijn protocol aangegeven dat betrokkenen het CBP om bemiddeling kunnen verzoeken, dan wel de zaak aan de Nederlandse rechter voor kunnen leggen.;
3. Het protocol houdt rekening met eventuele verzachtende en verzwarende omstandigheden.

Het protocol biedt voldoende waarborgen voor een zorgvuldige en behoorlijke verwerking door optiekbedrijven die aan het waarschuwingsregister winkelcriminaliteit deelnemen.

5 Conclusie

Op grond van het voorgaande, besluit het CBP de gegevensverwerking m1375305 met de naam 'waarschuwingsregister winkelcriminaliteit' rechtmatig te verklaren voor zover de verwerking conform de omschreven werkwijze plaatsvindt. Deze rechtmatigheidsverklaring geldt voor een periode van zes jaar. Het betreft een niet-bindende verklaring omtrent de rechtmatigheid van de verwerking die de verantwoordelijke niet ontslaat van de verplichting om ervoor zorg te dragen dat het feitelijk handelen in overeenstemming met deze verklaring is.

Elke deelnemer aan het waarschuwingsregister winkelcriminaliteit zal bij het CBP dienen te melden en aan te geven dat zij deel willen nemen aan het waarschuwingsregister winkelcriminaliteit van de NUVO. Een deelnemer dient het protocol van het waarschuwingsregister daartoe onvoorwaardelijk te onderschrijven en te naleven. Op de melding van een deelnemer volgt een voorafgaand onderzoek dat – mits aan de noodzakelijke voorwaarden is voldaan – in beginsel niet zal leiden tot een nader onderzoek. Na het doorlopen van deze versnelde procedure kan een deelnemer – met inachtneming van de Wbp – met de verwerking een aanvang nemen.

Deze rechtmatigheidsverklaring sluit niet uit dat deelnemers de regels van het protocol in de praktijk niet toepassen. Klachten of andere informatie over de verwerking kunnen er alsnog toe leiden dat het CBP nadere inlichtingen inwint of een onderzoek start. Als blijkt dat de

verantwoordelijke deelnemers de regels in de praktijk niet toepassen, kan het CBP handhavend optreden.

6 Afsluiting

Op het voorafgaand onderzoek is de 'uniforme openbare voorbereidingsprocedure' van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing. Dit houdt onder meer in dat de zakelijke inhoud van het besluit in de Staatscourant wordt gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage zal worden gelegd bij het CBP ingevolge artikel 3:11 Awb.

Belanghebbenden – waaronder uzelf – kunnen binnen zes weken na publicatie van dit besluit beroep instellen tegen dit besluit bij de sector bestuursrecht van de rechtbank. Het indienen van een beroepschrift schort de werking van dit besluit niet op. Indien onverwijld spoed – gelet op de betrokken belangen – dat vereist kunt u de voorzieningenrechter van de rechtbank verzoeken een voorlopige voorziening te treffen.

Hoogachtend,

Het College bescherming persoonsgegevens,
Voor het College,

mw. mr. M.W. McLaggan-van Roon
collegelid